

Wydanie tymczasowe

WYROK TRYBUNA?U (ósma izba)

z dnia 18 wrze?nia 2019 r.(*)

Odes?anie prejudycjalne – Podatki bezpo?rednie – Dyrektywa 90/434/EWG – Dyrektywa 2009/133/WE – Artyku? 8 – Zyski kapita?owe wynikaj?ce z czynno?ci wymiany papierów warto?ciowych – Zbycie papierów warto?ciowych otrzymanych w wyniku wymiany – Odroczenie opodatkowania zysku kapita?owego – Opodatkowanie akcjonariuszy – Opodatkowanie wed?ug ró?nych zasad dotycz?cych podstawy opodatkowania i ró?nych stawek – Kwoty wolne od podatku obni?aj?ce podstaw? opodatkowania uwzgl?dniaj?ce okres posiadania papierów warto?ciowych

W sprawach po??czonych C?662/18 i C?672/18

maj?cych za przedmiot dwa wnioski o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, z?o?one przez Conseil d'État (Francja) postanowieniami z dnia 12 pa?dziernika 2018 r., które wp?yn??y do Trybuna?u odpowiednio w dniach 23 i 29 pa?dziernika 2018 r., w post?powaniach:

AQ (C?662/18),

DN (C?672/18)

przeciwko

Ministre de l'Action et des Comptes publics,

TRYBUNA? (ósma izba),

w sk?adzie: F. Biltgen, prezes izby, J. Malenovský i C.G. Fernlund (sprawozdawca), s?dziowie,
rzecznik generalny: M. Szpunar,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzgl?dniaj?c pisemny etap post?powania,

rozwa?ywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu AQ i DN przez M. Bornhausera i N. Canettiego, avocats,
- w imieniu rz?du francuskiego przez A. Alidière, E. de Moustier i D. Colasa, dzia?aj?cych w charakterze pe?nomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez W. Roelsa i N. Gossement, dzia?aj?cych w charakterze pe?nomocników,

podj?wszy, po wys?uchaniu rzecznika generalnego, decyzj? o rozstrzygni?ciu sprawy bez opinii,
wydaje nast?puj?cy

Wyrok

1 Wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczą wykładni art. 8 dyrektywy Rady 2009/133/WE z dnia 19 października 2009 r. w sprawie wspólnego systemu opodatkowania mającego zastosowanie w przypadku łączenia, podziałów, podziałów przez wydzielenie, wnoszenia aktywów i wymiany udziałów dotyczących spółek różnych państw członkowskich oraz przeniesienia statutowej siedziby SE lub SCE z jednego państwa członkowskiego do innego państwa członkowskiego (Dz.U. 2009, L 310, s. 34) oraz art. 8 dyrektywy Rady 90/434/EWG z dnia 23 lipca 1990 r. w sprawie wspólnego systemu opodatkowania mającego zastosowanie w przypadku łączenia, podziałów, wnoszenia aktywów i wymiany udziałów, dotyczących spółek różnych państw członkowskich (Dz.U. 1990, L 225, s. 1).

2 Wnioski te zostały złożone w ramach sporów pomiędzy, odpowiednio, AQ (C-662/18) i DN (C-672/18), a organem podatkowym, w przedmiocie odmowy przez ten organ, w ramach opodatkowania zysków kapitałowych z odroczonym opodatkowaniem na podstawie art. 8 każdej z tych dyrektyw, i zysków kapitałowych, które wystąpiły w związku ze zbyciem papierów wartościowych w ramach czynności wymiany papierów wartościowych, zastosowania do nich całkowitej kwoty wolnej od podatku liczonej od dnia nabycia wymienionych papierów wartościowych.

Ramy prawne

Prawo Unii

3 Jak stanowi motyw 1 dyrektywy 2009/133, dokonuje ona ujednolicenia dyrektywy 90/434, która została kilkakrotnie znacząco zmieniona.

4 Motywy 2–5 i 10 dyrektywy 2009/133 zasadniczo odpowiadają motywom 1–4 i 8 dyrektywy 90/434. Ponadto art. 8 ust. 1, 4, 6 i 7 pierwszej z tych dyrektyw zasadniczo odpowiada art. 8 ust. 1 i 2 drugiej z nich.

5 Zgodnie z motywami 2–5 i 10 dyrektywy 2009/133:

„(2) łączenia, podziału, podziału przez wydzielenie, wnoszenie aktywów, wymiana udziałów dotycząca spółek różnych państw członkowskich mogłaby być niezbędne w celu stworzenia we Wspólnocie warunków wstępnych dla rynku wewnętrznego i w celu zapewnienia w ten sposób skutecznego funkcjonowania takiego rynku wewnętrznego. Takie czynności nie powinny być hamowane przez ograniczenia, niekorzystne warunki lub zniekształcenia wynikające w szczególności z przepisów podatkowych państw członkowskich. W tym celu niezbędne jest w odniesieniu do takich czynności zapewnienie reguł podatkowych, które są neutralne z punktu widzenia konkurencji, aby umożliwić przedsiębiorstwom dostosowanie się do wymagań rynku wewnętrznego, zwiększyć ich produktywność i poprawić ich siłę konkurencyjną na poziomie międzynarodowym.

(3) Przepisy podatkowe są niekorzystne w odniesieniu do takich czynności, w porównaniu z czynnościami, które dotyczą spółek tego samego państwa członkowskiego. Istotne jest usunięcie takich niekorzystnych warunków.

(4) Nie jest możliwe osiągnięcie tego celu poprzez rozszerzenie na poziom wspólnotowy systemów wewnętrznych obowiązujących w państwach członkowskich, ponieważ różnice między tymi systemami mogłyby powodować zniekształcenia. Jedynie wspólny system podatkowy jest w stanie zapewnić zadowalające rozwiązanie w tym zakresie.

(5) Wspólny system podatkowy powinien zapobiegać nakładaniu podatku w związku z przeniesieniem [...], chroniąc jednocześnie interesy finansowe państwa członkowskiego w wartościowego dla spółki przekazującej lub nabywanej.

[...]

(10) Przydział papierów wartościowych spółki przejmującej lub nabywającej akcjonariuszom spółki przekazującej sam w sobie nie powinien stanowić przyczyny opodatkowania tych akcjonariuszy”.

6 Zgodnie z art. 2 lit. e) omawianej dyrektywy „wymiana udziałów» oznacza czynność, w wyniku której spółka nabywa udziały w kapitale innej spółki, uzyskując w ten sposób większość praw głosu w tej spółce”.

7 Artykuł 8 wskazanej dyrektywy przewiduje:

„1. Przy okazji przeniesienia, podziału lub wymiany udziałów przydział papierów wartościowych, reprezentujących kapitał spółki przejmującej lub nabywającej, na rzecz akcjonariusza spółki przekazującej lub nabywanej w zamian za papiery wartościowe, reprezentujące kapitał tej ostatniej spółki, nie stanowi sam w sobie podstawy do opodatkowania dochodu, zysków lub zysków kapitałowych tego akcjonariusza.

[...]

4. Ustępy 1 i 3 mają zastosowanie tylko w przypadku, gdy akcjonariusz nie przypisuje otrzymanym papierom wartościowym wartości do celów podatkowych wyszej niż wartość wymienionych papierów wartościowych bezpośrednio przed przeniesieniem, podziałem lub wymianą udziałów.

[...]

6. Zastosowanie ust. 1 [...] nie stanowi przeszkody dla państw członkowskich w opodatkowaniu zysków, powstających z kolejnego przekazania otrzymanych papierów wartościowych w taki sam sposób jak zyski powstające z przekazania papierów wartościowych istniejących przed nabyciem.

7. Do celów niniejszego artykułu »wartość do celów podatkowych« oznacza wartość, na podstawie której obliczano by każdy zysk lub stratę do celów opodatkowania dochodu, zysków lub zysków kapitałowych akcjonariusza spółki.

[...]”.

Prawo francuskie

Przepisy krajowe

– *Przepisy prawa krajowego mające zastosowanie w sprawach C-662/18 i C-672/18*

8 Artykuł 150° D code général des impôts (ogólnego kodeksu podatkowego, zwanego dalej

„CGI”), w wersji wynikającej z loi no 2013-1278, du 29 décembre 2013, de finances pour 2014 (ustawy z dnia 29 grudnia 2013 r. ustalającej budżet na rok 2014), mającej zastosowanie do zysków kapitałowych i wypłat otrzymanych przed dniem 1 stycznia 2013 r., stanowi:

„1. [...]

Zyski netto z tytułu odpłatnego zbycia akcji, udziałów, praw dotyczących tych akcji lub udziałów, papierów wartościowych reprezentujących te akcje, udziały lub prawa, o których mowa w art. 150-0 A ust. I, jak również wypłaty, o których mowa w art. 150-0 A ust. II pkt 7, pkt 7 bis i pkt 8 w dwóch ostatnich akapitach, art. 150-0 F i art. 163 quinquies C ust. II pkt 1, są obniżane o kwotę wolną od podatku ustalaną na warunkach określonych, stosownie do przypadku, w pkt 1 ter lub pkt 1 quater niniejszego artykułu.

[...]

1 ter. Kwota wolna od podatku, o której mowa w pkt 1, wynosi:

- a) 50% kwoty zysków netto lub wypłat, w przypadku gdy akcje, udziały, prawa lub papiery wartościowe są posiadane od przynajmniej dwóch lat i mniej niż osiem lat od daty zbycia lub wypłaty;
- b) 65% kwoty zysków netto lub wypłat, w przypadku gdy akcje, udziały, prawa lub papiery wartościowe są posiadane od przynajmniej ośmiu lat od daty zbycia lub wypłaty”.

9 Artykuł 17 ust. III ustawy nr 2013-1278 stanowi:

„Ustępy I i II stosuje się do zysków osiągniętych i wypłat otrzymanych od dnia 1 stycznia 2013 r., z wyjątkiem: pkt 1 i 4 z D, E, akapitów dwudziestego trzeciego i dwudziestego czwartego z pkt 2 w F, G i H, lit. b) i c) z pkt 1 w K, L, pkt 1 i 3 z N, O, R i W w ust. I i pkt 2 w ust. II, mających zastosowanie do zysków osiągniętych i wypłat otrzymanych od dnia 1 stycznia 2014 r. M i V nie mają zastosowania do podatników, którzy w dniu 31 grudnia 2013 r. korzystają z odroczenia opodatkowania, o którym mowa w art. 150-0 D bis, w brzmieniu obowiązującym w tym dniu”.

– *Przepisy prawa krajowego mające zastosowanie w sprawie C-662/18*

10 Artykuł 150-0 B ter ust. I CGI w brzmieniu wynikającym z art. 18 loi n° 2012-1510 du 29 décembre 2012 de finances rectificative pour 2012 (ustawy nr 2012-1510 z dnia 29 grudnia 2012 r. uzupełniającej ustalenie budżetu na rok 2012), mający zastosowanie do zysków kapitałowych osiągniętych od dnia 14 listopada 2012 r., stanowi:

„Opodatkowanie zysków kapitałowych, bezpośrednio lub za pośrednictwem, w ramach wniesienia papierów wartościowych, praw udziałowych, odnoszących się do nich praw lub papierów wartościowych, określonych w art. 150-0 A, do spółki podlegającej opodatkowaniu podatkiem od osób prawnych lub podatkiem równoważnym, zostaje odroczone, jeżeli spełnione są warunki określone w ust. III niniejszego artykułu. [...]”.

11 Artykuł 200 A CGI, w brzmieniu wynikającym z art. 34 loi n° 2016-1918 du 29 décembre 2016 de finances rectificative pour 2016 (ustawy nr 2016-1918 z dnia 29 grudnia 2016 r. uzupełniającej ustalenie budżetu na rok 2016), stanowi:

„[...]”

2. Zyski netto osiągnięte na warunkach określonych w art. 150° A uwzględnia się przy obliczaniu całkowitego dochodu netto określonego w art. 158.

[...]

2 ter. a. Zyski kapitałowe, o których mowa w art. 150° B ter ust. I, podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym według stawki równej stosunkowi między następującymi dwoma elementami:

- licznik, stanowiący wynik różnicy między z jednej strony kwotą podatku, która wynikałaby w roku wniesienia aktywów ze stosowania art. 197 do sumy wszystkich zysków kapitałowych, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszej lit. a), oraz dochodów opodatkowanych w tym samym roku zgodnie z warunkami tego art. 197, a z drugiej strony, kwotą podatku należnego w tymże roku i ustalony na warunkach omawianego art. 197;
- mianownik, obejmujący całkowitą sumę zysków kapitałowych, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszej lit. a), ustalonych w akapicie drugim niniejszej lit. a).

Dla ustalenia stawki, o której mowa w akapicie pierwszym niniejszej lit. a), zyski wymienione w tym samym akapicie pierwszym zostają, w razie konieczności, obniżone wyjątkowo o kwotę wolną od podatku określony w art. 150° D pkt 1.

W drodze odstąpienia stawki mającej zastosowanie do zysków kapitałowych osiągniętych z czynności wniesienia aktywów przeprowadzonych w okresie od 14 listopada do 31 grudnia 2012 r. ustala się na podstawie art. 10 ust. IV pkt A loi n° 2012-1509 du 29 décembre 2012 de finances pour 2013 [ustawy nr 2012-1509 z dnia 29 grudnia 2012 r. w sprawie finansów na rok 2013].

[...]”.

12 Zgodnie z art. 10 ust. IV pkt A ustawy nr 2012-1509 zyski kapitałowe, o których mowa w art. 150° B ter ust. I, wynikające z czynności wniesienia aktywów przeprowadzonych w okresie od 14 listopada do 31 grudnia 2012 r., są opodatkowane według stawki ryczałtowej wynoszącej 24% lub, gdy spełnione są wszystkie warunki przewidziane w art. 200 A pkt 2 bis w brzmieniu wynikającym z tej samej ustawy, według stawki ryczałtowej wynoszącej 19% przewidzianej w tym samym pkt 2 bis.

13 Zgodnie z art. 17 ust. III ustawy nr 2013-1278 kwoty wolne od podatku w okresie posiadania przewidziane w art. 150° D pkt 1 ter i 1 quater CGI, mające zastosowanie do zysków netto osiągniętych na warunkach określonych w art. 150° A tego kodeksu i brane pod uwagę w celu określenia całkowitych dochodów netto podlegających progresywnej skali podatku dochodowego zgodnie z art. 200 A ust. 2, mają zastosowanie do zysków osiągniętych od dnia 1 stycznia 2013 r.

- *Przepisy prawa krajowego mające zastosowanie w sprawie C-672/18*

14 Artykuł 92 B ust. II CGI, w wersji mającej zastosowanie do zysków kapitałowych osiągniętych przed dniem 1 stycznia 2000 r., stanowi:

„1. Z dniem 1 stycznia 1992 r. lub z dniem 1 stycznia 1991 r. dla wniesienia papierów wartościowych do spółki podlegającej podatkowi dochodowemu od osób prawnych opodatkowanie zysków kapitałowych osiągniętych w przypadku wymiany papierów wartościowych wynikającej z czynności oferty publicznej, emisji, podziału, przejęcia funduszu inwestycyjnego przez spółkę inwestycyjną o kapitale zmiennym, przeprowadzonych zgodnie z

obowi?zuj?cymi przepisami lub w wyniku wniesienia papierów warto?ciowych do spółki podlegaj?cej podatkowi dochodowemu od osób prawnych mo?e zosta? odroczone a? do chwili dokonania zbycia, odkupu, zwrotu lub uniewa?nienia papierów warto?ciowych otrzymanych z wymiany [...]”.

15 Artyku? 160 ust. I ter tego kodeksu, w wersji maj?cej zastosowanie do zysków kapita?owych osi?gni?tych od dnia 1 stycznia 2000 r., przewiduje:

„4. Opodatkowanie zysków kapita?owych osi?gni?tych od dnia 1 stycznia 1991 r. w wypadku wymiany udziałów wynikaj?cej z czynno?ci ??czenia, podzia?u lub wniesienia papierów warto?ciowych do spółki podlegaj?cej podatkowi dochodowemu od osób prawnych mo?e zosta? odroczone na warunkach przewidzianych w art. 92 B ust. II [...]”.

16 Zgodnie z art. 200 A ust. 2 tego kodeksu, w wersji maj?cej zastosowanie do zysków kapita?owych osi?gni?tych od dnia 1 stycznia 2013 r. i wynikaj?cych z ustawy nr 2012?1509, zyski netto osi?gni?te na warunkach okre?lonych w art. 150?0 A s? uwzgl?dniane przy obliczaniu ca?kowitego dochodu netto opodatkowanego wed?ug progresywnej stawki podatku dochodowego.

Doktryna administracyjna

17 Zgodnie z ust. 130 wytycznych administracyjnych opublikowanych w *Bulletin officiel des finances publiques* (biuletynie urz?dowym finansów publicznych) z dnia 24 lipca 2017 r. pod numerem BOI-RPPM-PVBMI-20?20?10 (zwanym dalej „ust. 130 wytycznych administracyjnych”):

„[...] Kwota wolna od podatku w okresie posiadania nie ma zastosowania [...] do zysków netto ze zbycia, wymiany lub wniesienia aktywów dokonanych przed dniem 1 stycznia 2013 r. i obj?tych odroczeniem opodatkowania na warunkach przewidzianych w art. 92 B ust. II i art. 160 ust. I ter CGI oraz w art. 150 A bis CGI w ich brzmieniu obowi?zuj?cym przed dniem 1 stycznia 2000 r. [...]”.

Spory w post?powaniach g?ównych i pytania prejudycjalne

18 W odniesieniu do sprawy C?662/18, z akt sprawy, którymi dysponuje Trybuna?, wynika, ?e w ramach czynno?ci wymiany akcji w dniu 14 grudnia 2012 r. AQ wniós? papiery warto?ciowe, które posiada? w spółce prawa francuskiego, do innej spółki prawa francuskiego w zamian za papiery warto?ciowe tej ostatniej. Zdaniem AQ ta czynno?? wymiany akcji nie przyzna?a spółce nabywaj?cej wi?kszo?ci g?osów w spółce nabywanej. W zwi?zku z t? transakcj? zysk kapita?owy odpowiadaj?cy warto?ci wymienionych papierów warto?ciowych w dniu wniesienia tego wk?adu, pomniejszony o cen? ich nabycia, zosta? ustalony i obj?ty odroczeniem opodatkowania. Poniewa? w 2015 r. pó?niejsze zbycie papierów warto?ciowych otrzymanych w wyniku wymiany zako?czy?o to odroczenie opodatkowania, te zyski kapita?owe i zyski kapita?owe wynikaj?ce ze zbycia papierów warto?ciowych otrzymanych w wyniku wymiany zosta?y opodatkowane.

19 Zgodnie z praktyką administracyjną, na podstawie ust. 130 wytycznych administracyjnych, zysk kapitałowy objęty odroczeniem opodatkowania został w pierwszej kolejności opodatkowany według stawki obowiązującej w roku, w którym nastąpiło zbycie papierów wartościowych otrzymanych w wyniku wymiany, lecz bez możliwości zastosowania kwoty wolnej od podatku za okres ich posiadania, przewidzianej w przepisach krajowych w odniesieniu do zysków kapitałowych osiągniętych od dnia 1 stycznia 2013 r. Ponadto kwota wolna od podatku za okres posiadania papierów wartościowych otrzymanych w wyniku wymiany została obliczona z uwzględnieniem daty wymiany, a nie daty nabycia wymienionych papierów wartościowych. Zgodnie z decyzją Conseil constitutionnel (rady konstytucyjnej, Francja) te zyski kapitałowe, objęte odroczeniem opodatkowania, zostały następnie opodatkowane stawką obowiązującą przy wniesieniu spornych papierów wartościowych, czyli stawką mającą zastosowanie w roku 2012.

20 Jeżeli chodzi o sprawę C-672/18, z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał, wynika, że w związku z czynnością przeniesienia dwóch spółek prawa francuskiego w 1998 r. DN otrzymała, w zamian za swoje papiery wartościowe, papiery wartościowe drugiej spółki objętej tym przeniesieniem. Przy tej okazji zysk kapitałowy w związku z wymienionymi papierami wartościowymi został ustalony i objęty odroczeniem opodatkowania. W 2016 r. późniejsze zbycie papierów wartościowych otrzymanych w wyniku wymiany zakończyło to odroczenie opodatkowania. W związku z tym te zyski kapitałowe i zyski kapitałowe wynikające ze zbycia papierów wartościowych otrzymanych w wyniku wymiany zostały opodatkowane.

21 Zgodnie z praktyką administracyjną, na podstawie ust. 130 wytycznych administracyjnych zysk kapitałowy objęty odroczeniem opodatkowania został opodatkowany według stawki obowiązującej w roku, w którym nastąpiło zbycie papierów wartościowych otrzymanych w wyniku wymiany, lecz bez zastosowania kwoty wolnej od podatku za okres ich posiadania, przewidzianej w przepisach krajowych w odniesieniu do zysków kapitałowych osiągniętych od dnia 1 stycznia 2013 r. Ponadto kwota wolna od podatku za okres posiadania papierów wartościowych otrzymanych w wyniku wymiany została obliczona z uwzględnieniem daty wymiany, a nie daty nabycia wymienionych papierów wartościowych.

22 Uznając, że traktowanie pod względem podatkowym, do którego prowadzi ten ust. 130, nie jest zgodne ani z celem dyrektywy 2009/133, ani z jej art. 8, AQ i DN wnieśli skargę do Conseil d'État (rady stanu, Francja) o stwierdzenie nieważności rzeczonego ust. 130. Uważają oni, że z powodu tej niezgodności należy odstąpić od stosowania przepisów krajowych będących przedmiotem postępowania głównego w przypadku sporu dotyczącego sytuacji transgranicznej. Skutkuje to odwrotną dyskryminacją, ze szkodą dla sytuacji, które, tak jak w ich wypadku, są czysto wewnętrzne, sprzeczne z konstytucyjnymi zasadami równości wobec prawa i równości wobec obywateli publicznych.

23 Sąd odsyłający wskazuje w istocie, że wykładnia prawa Unii, w szczególności art. 8 dyrektywy 2009/133, jest niezgodna do rozstrzygnięcia przedstawionych mu sporów.

24 W tych okolicznościach Conseil d'État (rada stanu) postanowiła zawiesić postępowanie w obu sporach głównych i w każdym z nich zwrócić się do Trybunału z tymi samymi pytaniami prejudycjalnymi, w następującym brzmieniu:

„1) Czy przepisy art. 8 dyrektywy [2009/133] należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie temu, by zyski kapitałowe osiągnięte z tytułu zbycia papierów wartościowych otrzymanych przy wymianie i zyski kapitałowe objęte odroczeniem zostały opodatkowane według zasad dotyczących podstawy opodatkowania i różnych stawek?

2) Czy te same przepisy powinny być w szczególności interpretowane w ten sposób, że

sprzeciwiaj? si? one temu, aby kwoty wolne od podatku obni?aj?ce podstaw? w celu uwzgl?dnienia okresu posiadania papierów warto?ciowych nie mia?y zastosowania do zysków kapita?owych obj?tych odroczeniem, bior?c pod uwag? fakt, ?e ta zasada dotycz?ca podstawy opodatkowania nie mia?a zastosowania w dniu, w którym te zyski kapita?owe zosta?y osi?gni?te, oraz aby mia?y zastosowanie do zysków kapita?owych ze zbycia papierów warto?ciowych otrzymanych przy wymianie, uwzgl?dniaj?c dat? wymiany, a nie dzie? nabycia papierów warto?ciowych przekazanych w zamian?”.

25 Postanowieniem prezesa Trybuna?u z dnia 14 listopada 2018 r. sprawy C?662/18 i C?672/18 zosta?y po??czone do celów pisemnego i ustnego etapu post?powania, jak równie? do celów wydania wyroku.

W przedmiocie pyta? prejudycjalnych

W przedmiocie dopuszczalno?ci

26 Nale?y zauwa?y?, ?e z akt sprawy, którymi dysponuje Trybuna?, wynika, i? okoliczno?ci faktyczne le??ce u podstaw sporów w post?powaniach g?ównych dotycz? transakcji z udziałem spółek maj?cych siedzib? w jednym i tym samym pa?stwie cz?onkowskim, w niniejszym przypadku w Republice Francuskiej. Ponadto, je?li chodzi o spraw? C?662/18, AQ wskaza?, ?e rozpatrywana w post?powaniu g?ównym transakcja nie stanowi czynno?ci wymiany udziałów w rozumieniu dyrektywy 2009/133, poniewa? wspomniana transakcja nie przyzna?a spółce nabywaj?cej wi?kszo?ci g?osów w spółce nabywanej.

27 Wszystkie strony, które przedstawi?y uwagi na pi?mie, podnosz? zasadniczo, ?e w?a?ciwe ustawodawstwo krajowe stwarza dla sytuacji nieobj?tych prawem Unii rozwi?zania zgodne z rozwi?zaniem przy?tymi przez prawo Unii, i uwa?aj?, ?e pytania prejudycjalne s? dopuszczalne.

28 Nale?y przypomnie?, ?e Trybuna? uzna? za dopuszczalne wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w wypadkach, gdy – mimo i? okoliczno?ci stanu faktycznego w ramach post?powania g?ównego nie s? bezpo?rednio obj?te zakresem stosowania prawa Unii – przepisy tego prawa znalaz?y zastosowanie do sprawy za po?rednictwem prawa krajowego, które dostosowa?o si?, w zakresie rozwi?za? sytuacji, których wszystkie elementy ograniczaj? si? do jednego pa?stwa cz?onkowskiego, do rozwi?za? przy?tych w prawie Unii (wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Jacob i Lassus, C?327/16 i C?421/16, EU:C:2018:210, pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo).

29 Ponadto Trybuna? uzna? za dopuszczalne tego rodzaju ??dania równie? w przypadkach, w których przepis prawa Unii, o którego wyk?adni? wniesiono, ma zastosowanie w ramach prawa krajowego w warunkach innych ni? warunki przewidziane w odpowiednim przepisie prawa Unii (zob. podobnie wyroki: z dnia 11 pa?dziernika 2001 r., Adam, C?267/99, EU:C:2001:534, pkt 27–29; a tak?e z dnia 7 listopada 2018 r., C i A, C?257/17, EU:C:2018:876, pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo).

30 W tych przypadkach istnieje bowiem okre?lony interes Unii Europejskiej w tym, aby celem unikni?cia przysz?ych rozbie?no?ci w wyk?adni przepisy lub poj?cia przejt? z prawa Unii by?y interpretowane w sposób jednolity, bez wzgl?du na warunki, w jakich maj? by? stosowane (wyroki: z dnia 22 marca 2018 r., Jacob i Lassus, C?327/16 i C?421/16, EU:C:2018:210, pkt 34 i przytoczone tam orzecznictwo; a tak?e z dnia 7 listopada 2018 r., C i A, C?257/17, EU:C:2018:876, pkt 32 i przytoczone tam orzecznictwo).

31 W niniejszej sprawie w pierwszej kolejno?ci nale?y zauwa?y?, ?e pytania prejudycjalne dotycz? wyk?adni przepisów prawa Unii. Po drugie, z akt sprawy, którymi dysponuje Trybuna?,

wynika, że ustawodawstwo krajowe mające zastosowanie w postępowaniach gównych, przyjęte w celu wdrożenia dyrektywy 90/434, zastępieniej dyrektyw 2009/133, w zakresie rozwi?za? stworzonych dla sytuacji takich jak rozpatrywane w tych sprawach, jest zgodne z rozwi?zaniem przyjętymi przez te dyrektywy.

32 Sąd należy uznać wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym za dopuszczalny.

Co do istoty

33 Na wstępie należy zauważyć, że po pierwsze, zadane pytania dotyczą wy?cznie dyrektywy 2009/133, która zastępi?a dyrektyw 90/434. Jednakże, ponieważ czynno?? ?czenia, o której mowa w sprawie C-672/18, mia?a miejsce przed wej?ciem w życie pierwszej z tych dyrektyw, należy rozumie?, że poprzez swoje pytania sąd odsy?aj?cy zwraca się do Trybunału o dokonanie wy?adni zarówno dyrektywy 2009/133, jak i dyrektywy 90/434.

34 Po drugie, jak wynika z pkt 3 i 4 niniejszego wyroku, te dwie dyrektywy mają ten sam cel, a przepisy dyrektywy 2009/133, które są istotne w niniejszej sprawie, odpowiadają przepisom dyrektywy 90/434. Z tego wzgl?du, z jednej strony, odniesienia w niniejszym wyroku do art. 8 ust. 1, 4, 6 i 7 dyrektywy 2009/133 należy rozumie? jako odniesienia do art. 8 ust. 1 i art. 8 ust. 2 akapity od pierwszego do trzeciego dyrektywy 90/434. Z drugiej strony orzecznictwo Trybunału dotyczy?ce jednej z tych dwóch dyrektyw ma równie? zastosowanie do drugiej.

35 Po trzecie, z postanowienia odsy?aj?cego wynika, że system podatkowy b?d?cy przedmiotem postępowania gównych prowadzi do tego, że kwota wolna od podatku przewidziana przez prawo krajowe jest stosowana jedynie do cz??ci zysku kapita?owego osi?gni?tego ze zbycia papierów warto?ciowych otrzymanych w wyniku wymiany, i to przy zaliczaniu okresu posiadania papierów warto?ciowych od dnia ich wymiany, a nie od dnia nabycia wymienionych papierów warto?ciowych.

36 W zwi?zku z tym należy stwierdzi?, że poprzez swoje pytania, które należy rozpatrzy? wy?cznie, sąd odsy?aj?cy d??y w istocie do ustalenia, czy art. 8 ust. 1 i 6 dyrektywy 2009/133 oraz art. 8 ust. 1 i art. 8 ust. 2 akapit drugi dyrektywy 90/434 należy interpretowa? w ten sposób, że w ramach czynno?ci wymiany papierów warto?ciowych wymagają one zastosowania do zysku kapita?owego zwi?zanego z wymienionymi papierami warto?ciowymi i obj?tego odroczeniem opodatkowania, jak równie? do zysku kapita?owego wynikaj?cego ze zbycia papierów warto?ciowych otrzymanych w wyniku wymiany, takiego samego traktowania pod wzgl?dem podatkowym w odniesieniu do stawki opodatkowania i zastosowania kwoty wolnej od podatku w celu uwzgl?dnienia okresu posiadania papierów warto?ciowych, jak w przypadku zysku kapita?owego, który zosta?by osi?gni?ty przy zbyciu papierów warto?ciowych istniej?cych przed czynno?ci? wymiany, gdyby ta ostatnia nie mia?a miejsca.

37 Należy stwierdzi?, że w sprawach w postępowaniach gównych nie twierdzono, aby dani podatnicy przypisali papierom warto?ciowym otrzymanym w wyniku wymiany „warto?? podatkow?” wy?sz? od tej, jak? wymienione papiery warto?ciowe miały bezpo?rednio przed przeprowadzeniem danych czynno?ci wymiany, lub aby ta warto?? podatkowa nie zosta?a obliczona zgodnie z art. 8 ust. 7 dyrektywy 2009/133. W zwi?zku z tym, a tak?e jak wynika z art. 8 ust. 4 tej dyrektywy, jej art. 8 ust. 1 ma zastosowanie do tych czynno?ci.

38 W świetle art. 8 ust. 1 dyrektywy 2009/133, przy okazji wyczerpania lub wymiany udziałów przydział papierów wartościowych reprezentujących kapitał spółki przejmującej lub nabywającej, na rzecz akcjonariusza spółki przekazującej lub nabywanej w zamian za papiery wartościowe reprezentujące kapitał tej ostatniej spółki, nie stanowi sam w sobie podstawy do opodatkowania dochodu, zysków lub zysków kapitałowych tego akcjonariusza.

39 Artykuł 8 ust. 6 tej dyrektywy stanowi jednak, że stosowanie ust. 1 tego artykułu nie stanowi przeszkody dla państw członkowskich w opodatkowaniu zysków powstających z kolejnego zbycia otrzymanych papierów wartościowych w taki sam sposób, jak zyski powstające ze zbycia papierów wartościowych istniejących przed nabyciem.

40 W tym względzie Trybunał stwierdził już, że o ile art. 8 ust. 1 tej dyrektywy, poprzez ustanowienie, że czynność wymiany papierów wartościowych nie może jako taka skutkować opodatkowaniem zysku kapitałowego z tej czynności, zapewnia neutralność podatkową takiej czynności, o tyle celem tej neutralności podatkowej nie jest jednak wyłączenie takiego zysku kapitałowego z opodatkowania przez państwa członkowskie mające kompetencje podatkowe w zakresie tego zysku, lecz jedynie zakazuje uznania tej czynności wymiany za zdarzenie powodujące powstanie zobowiązania podatkowego (zob. podobnie wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Jacob i Lassus, C-327/16 i C-421/16, EU:C:2018:210, pkt 50 i przytoczone tam orzecznictwo).

41 Ponadto Trybunał wyjaśnił, że ponieważ dyrektywa 2009/133 nie zawiera przepisów dotyczących odpowiednich środków podatkowych w celu wykonania art. 8, państwa członkowskie dysponują, w poszanowaniu prawa Unii, pewnym marginesem swobody w odniesieniu do wprowadzenia w życie tych przepisów (zob. podobnie wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Jacob i Lassus, C-327/16 i C-421/16, EU:C:2018:210, pkt 51, 52 i przytoczone tam orzecznictwo).

42 W tym kontekście Trybunał uznał już, że środek, który polega na ustaleniu zysku kapitałowego wynikającego z czynności wymiany papierów wartościowych i odroczeniu zdarzenia powodującego powstanie zobowiązania podatkowego do opodatkowania tego zysku kapitałowego do roku, w którym następuje zdarzenie kołtające takie odroczenie opodatkowania, stanowi wyłączenie „technik”, która, pozwalając jednocześnie na zachowanie kompetencji podatkowych państw członkowskich, a tym samym ich interesów finansowych, zgodnie z art. 8 ust. 6 dyrektywy 2009/133, jest zgodna z zasadą neutralności podatkowej ustanowioną w art. 8 ust. 1 tej dyrektywy w zakresie w jakim prowadzi do tego, że ta czynność wymiany papierów wartościowych sama w sobie nie stanowi podstawy do opodatkowania tego zysku kapitałowego (zob. podobnie wyrok z dnia 22 marca 2018 r., Jacob i Lassus, C-327/16 i C-421/16, EU:C:2018:210, pkt 54, 55).

43 Tymczasem odroczenie zdarzenia powodującego powstanie obowiązku podatkowego w zakresie zysku kapitałowego związanego z wymienionymi papierami wartościowymi oznacza siłtę rzeczy, że opodatkowanie tego zysku kapitałowego uwzględniaoby zasady podatkowe i stawki obowiązujące w dniu zaistnienia tego zdarzenia powodującego powstanie zobowiązania podatkowego, w niniejszej sprawie w dniu późniejszego zbycia papierów wartościowych otrzymanych w wyniku wymiany. Wynika z tego, że jeżeli w tym dniu odnołne przepisy podatkowe przewidują system kwoty wolnej od podatku za okres posiadania papierów wartościowych, to zysk objęty odroczeniem opodatkowania musi również korzystać z takiego systemu, na takich samych warunkach jak te, które zostałyby zastosowane wobec zysku kapitałowego, jaki zostałby zrealizowany przy zbyciu papierów wartościowych istniejących przed czynnością wymiany papierów wartościowych, gdyby ta ostatnia nie miała miejsca.

44 Każde inne działanie wykraczaoby bowiem poza zwykłe stwierdzenie zysku kapitałowego związanego z papierami wartościowymi wynikającego z czynności wymiany

papierów wartościowych w związku z tym wymianami i mogłoby skutkować realnymi niekorzystnymi konsekwencjami podatkowymi w odniesieniu do opodatkowania tego zysku kapitałowego w dniu wystąpienia zdarzenia powodującego powstanie tego zobowiązania, w niniejszym przypadku w dniu późniejszego zbycia papierów wartościowych otrzymanych w wyniku wymiany, co byłoby sprzeczne z zasadą neutralności podatkowej, o której mowa w art. 8 ust. 1 dyrektywy 2009/133.

45 Jeśli chodzi o zysk kapitałowy związany z papierami wartościowymi otrzymanymi w zamian, jak wynika z brzmienia art. 8 ust. 6 dyrektywy 2009/133, papiery te po prostu zastąpiły papiery wartościowe istniejące przed wymianą. W związku z tym do zysku kapitałowego wynikającego z wymiany i objętego odroczeniem opodatkowania oraz zysku kapitałowego związanego ze zbyciem papierów wartościowych otrzymanych w wyniku wymiany należy zastosować takie samo traktowanie pod względem podatkowym, a w szczególności taką samą kwotę wolną od podatku jak w przypadku zysku kapitałowego, który zostałby zrealizowany przy zbyciu papierów wartościowych istniejących przed czynnością wymiany, gdyby ta ostatnia nie miała miejsca.

46 Oceny tej nie podważa cel, jakim jest ochrona interesów finansowych państw członkowskich. Interesy te, jak wynika z art. 8 ust. 6 dyrektywy 2009/133, ograniczają się bowiem do pobrania podatku równego temu, do którego byłoby te państwa uprawnione, gdyby czynność wymiany papierów wartościowych nie miała miejsca.

47 Mając na względzie całość powyższych rozważań, na zadane pytania należy odpowiedzieć, iż art. 8 ust. 1 i 6 dyrektywy 2009/133 oraz art. 8 ust. 1 i art. 8 ust. 2 akapit drugi dyrektywy 90/434 należy interpretować w ten sposób, że w ramach czynności wymiany papierów wartościowych wymagają one zastosowania do zysku kapitałowego związanego z wymienionymi papierami wartościowymi i objętego odroczeniem opodatkowania, jak również do zysku kapitałowego wynikającego ze zbycia papierów wartościowych otrzymanych w wyniku wymiany, takiego samego traktowania pod względem podatkowym w odniesieniu do stawki opodatkowania i zastosowania kwoty wolnej od podatku w celu uwzględnienia okresu posiadania papierów wartościowych, jak to, które odnosiłoby się do zysku kapitałowego, który zostałby osiągnięty przy zbyciu papierów wartościowych istniejących przed czynnością wymiany, gdyby ta ostatnia nie miała miejsca.

W przedmiocie kosztów

48 Dla stron w postępowaniach głównych niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniach głównych, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (ósma izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 8 ust. 1 i 6 dyrektywy Rady 2009/133/WE z dnia 19 października 2009 r. w sprawie wspólnego systemu opodatkowania mającego zastosowanie w przypadku łączenia, podziałów, podziałów przez wydzielenie, wnoszenia aktywów i wymiany udziałów dotyczących spółek różnych państw członkowskich oraz przeniesienia statutowej siedziby SE lub SCE z jednego państwa członkowskiego do innego państwa członkowskiego oraz art. 8 ust. 1 i art. 8 ust. 2 akapit drugi dyrektywy Rady 90/434/EWG z dnia 23 lipca 1990 r. w sprawie wspólnego systemu opodatkowania mającego zastosowanie w przypadku łączenia, podziałów, wnoszenia aktywów i wymiany udziałów, dotyczących spółek różnych państw członkowskich, należy interpretować w ten sposób, że w ramach czynności wymiany papierów wartościowych wymagają one zastosowania do zysku kapitałowego związanego z wymienionymi papierami wartościowymi i objętego odroczeniem opodatkowania, jak również do zysku kapitałowego wynikającego ze zbycia papierów wartościowych otrzymanych w wyniku wymiany, takiego samego traktowania pod

względem podatkowym w odniesieniu do stawki opodatkowania i zastosowania kwoty wolnej od podatku w celu uwzględnienia okresu posiadania papierów wartościowych, jak to, które odnosi się do zysku kapitałowego, który został osiągnięty przy zbyciu papierów wartościowych istniejących przed czynnością wymiany, gdyby ta ostatnia nie miała miejsca.

Podpisy

* Język postępowania: francuski.